

ดร. สิงห์ทอง บัวชุม
CPA, บ.บ.ค., บ.บ.อ., บ.บ.ก., บ.บ.ด.

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ทดสอบความรู้ความสามารถในการคิดและหาเหตุผล โดยใช้ข้อมูล ความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง เช่น

ปี 64

-ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคม

-ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ 9

-รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

-พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

-พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

-ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พงศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

-กฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับอื่น ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือสอบผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 270 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์กั๋งย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 081-496-9907, 0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

**คู่มือเตรียมสอบ
ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร**

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ราคา 270-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของ
สถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ
เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อม
คำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความ
พร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การ
สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็น
เล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณทุกๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความ
คิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

◆แนวข้อสอบ การวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสรุปเหตุผลทางการเมือง	1
➤ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	5
◆แนวข้อสอบ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	16
◆แนวข้อสอบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	19
➤พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540	33
◆แนวข้อสอบ พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5. พ.ศ. 2562	64
➤พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542	69
◆แนวข้อสอบ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ. 2549	86
➤ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526	90
◆แนวข้อสอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณพ.ศ. 2526	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2564	120
◆แนวข้อสอบ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8. พ.ศ. 2553	148
◆แนวข้อสอบ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542	167
◆แนวข้อสอบ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ. 2562	181
◆แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540	198
➤ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ	227
◆แนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรม Microsoft Office (Word , Excel , PowerPoint)	249
◆แนวข้อสอบ งานธุรการ	257
◆แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	268

แนวข้อสอบ วิเคราะห์เหตุการณ์หรือสรุปเหตุผลทางการเมือง

1. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อใด ไม่ใช่ ราชการส่วนท้องถิ่น

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

ข. เทศบาล

ค. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ง. ตำบล และหมู่บ้าน

ตอบ ง. (เป็นหน่วยงานที่รองลงไปจากอำเภอ ซึ่งอำเภอเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค)

2. พื้นที่ตำบลใดที่ปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ต่อมาเมื่อมีประชากรหนาแน่น และมีความเจริญในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทางราชการจะต้องยกฐานะให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นแบบใด

ก. สุขาภิบาล

ข. เทศบาลเมือง

ค. เทศบาลตำบล

ง. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

ตอบ ค. (จาก องค์การบริหารส่วนตำบล ไปเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร ตามลำดับ)

3. การบริหารราชการแผ่นดินของไทยประเภทใด กฎหมายให้อำนาจคณะรัฐมนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องน้อยที่สุด

ก. ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

ข. ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

ค. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ง. ระเบียบบริหารราชการรัฐวิสาหกิจ

ตอบ ค. (ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตน)

4. ลักษณะข้อใด ไม่ทำให้บุคคลเสียสิทธิและไม่ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี

ก. เคยถูกให้ออกจากราชการเพราะทุจริตต่อหน้าที่

ข. ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา แต่กำลังจะยื่นใบลาออก

ค. เคยถูกศาลพิพากษาให้จำคุก 6 เดือน ในคดีกระทำโดยประมาท

ง. เคยถูกศาลพิพากษาให้ยึดทรัพย์ เพราะร่ำรวยผิดปกติ

ตอบ ค.

5. การกระทำอันเป็นข้อห้ามของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี คือข้อใด

ก. รับเงินบำนาญเพราะเคยเป็นข้าราชการมาก่อน

ข. ทำธุรกิจโดยรับสัมปทานจากทางราชการ

ค. ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมศิษย์เก่าฯ

ง. สมาชิกในครอบครัวถือหุ้นในบริษัท

ตอบ ข.

6. เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายกำหนดให้คณะรัฐมนตรีจะต้องรักษาการต่อไปโดยจะสิ้นสุดภาระหน้าที่เมื่อใด

ก. วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข. เมื่อมีคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ

ค. วันที่เปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ครั้งแรก

ง. เมื่อมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่

ตอบ ง. (การยุบสภาผู้แทนราษฎรกระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายใน 60 วัน และให้คณะรัฐมนตรีรักษาการต่อไป จนกว่าจะมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่)

7. กระบวนการที่ทางราชการจัดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญฯ ในบางมาตราให้มีความเหมาะสม เรียกว่าอย่างไร

ก. ประชามติ

ข. ประชานิยม

ค. ประชาพิจารณ์ ง.ธรรมาภิบาล

ตอบ ค. (การทำประชาพิจารณ์ คือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนการอนุญาตหรือดำเนินการในโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลหรือท้องถิ่นชุมชนได้)

8. เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรก่อนสิ้นสัปดาห์ คณะรัฐมนตรีจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายในกี่วัน

ก. ภายใน 45 วัน

ข. ภายใน 60 วัน

ค. ภายใน 90 วัน

ง. ภายใน 120 วัน

ตอบ ข.

9. เมื่อประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐทำให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหายเขาจะต้องยื่นฟ้องร้องต่อศาลใด

ก. ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา

ข. ศาลรัฐธรรมนูญ

ค. ศาลปกครอง

ง. ศาลล้มละลายกลาง

ตอบ ค. ศาลปกครอง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างราชการกับเอกชน หรือระหว่างทางราชการด้วยกัน

10. องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญข้อใด มีอำนาจตรวจสอบบัญชีแสดงทรัพย์สินของข้าราชการระดับสูง หรือผู้บริหารรัฐวิสาหกิจได้

ก. ผู้ตรวจราชการแผ่นดินรัฐสภา

ข. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ค. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)

ง. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ตอบ ง. (ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ คือ ใต้สวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวผิดปกติ)

11. ข้อใดอธิบายความหมายของ “รัฐ” ได้ถูกต้อง

ก. ประเทศที่มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนหนึ่ง

ข. ประเทศที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง

ค. ชุมชนทางการเมืองที่มีอาณาเขตแน่นอน

ง. ประเทศที่รัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง

ตอบ ข. รัฐ คือ ชุมชนทางการเมืองที่มีดินแดนอาณาเขตแน่นอน มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนหนึ่ง โดยมีอำนาจอธิปไตยในดินแดนของตนอย่างเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับใคร มีรัฐบาลที่มีอำนาจการปกครองเหนือดินแดนและประชากร การวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสรุปเหตุผลทางเศรษฐกิจ

12. ข้อใดอธิบายความหมายของ “ระบบเศรษฐกิจ” ได้ถูกต้อง

ก. สังคมที่รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต

ข. สังคมที่มีการผลิตภายใต้การควบคุมของรัฐบาล

ค. สังคมที่มีกลไกราคาเป็นเครื่องมือจัดสรรทางเศรษฐกิจ

ง. สังคมที่รัฐเป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติทางเศรษฐกิจอย่างมีระบบแบบแผน

ตอบ ง.

13. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของระบบเศรษฐกิจแลลทุนนิยม

ก. เอกชนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ข. มีการวางแผนการผลิตจากส่วนกลาง

ค. เอกชนเป็นเจ้าของทรัพย์สินและปัจจัยการผลิต

ง. มีการแข่งขันและมีกลไกราคา

ตอบ ข.

14. ข้อใดเป็นข้อบกพร่องของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

- ก. ทรพยากรถูกนำมาใช้อย่างสิ้นเปลือง ข. เกิดชุมชนเมืองแห่งใหม่ในพื้นที่สีเขียว
- ค. ผลผลิตทางการเกษตรต้องพึ่งการส่งออก ง. ชาวนาเปลี่ยนมาเป็นลูกจ้างในโรงงาน

ตอบ ก.

15. ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะใช้ระบบเศรษฐกิจดังต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด

- ก. ทุณนิยมแบบเสรี ข. สังคมนิยมแบบเสรี
ค. สังคมนิยมประชาธิปไตย ง. สังคมนิยมแบบบังคับ

ตอบ ง. (สังคมนิยมแบบบังคับหรือสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ เป็นระบบเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับระบอบการเมืองการปกครองแบบเผด็จการคอมมิวนิสต์)

16. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย มีข้อแตกต่างจากระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์อย่างไร

- ก. รัฐวางแผนการผลิตให้เอกชนมากกว่า ข. รัฐควบคุมราคาสินค้ามากกว่า
ค. รัฐเข้าแทรกแซงการผลิตของเอกชนน้อยกว่า ง. รัฐเข้มงวดในการใช้ทรัพยากรมากกว่า

ตอบ ค.

17. จดเด่นของประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย คือข้อใด

- ก. การจัดรัฐสวัสดิการให้ประชาชนอย่างทั่วถึง
ข. คุณภาพของสินค้าส่งออก
ค. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการผลิต
ง. ไม่มีปัญหาคนยากคนและคนตกงาน

ตอบ ก.

18. ประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม ใครเป็นผู้วางแผนการผลิตโดยแบ่งหน้าที่ว่าเอกชนจะผลิตอะไร และรัฐจะผลิตอะไร

- [illegible]

ตอบ ง.

19. ระบบเศรษฐกิจใหม่ที่เรียกว่า “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” (E-Commerce) หมายความว่าอย่างไร

- ก. การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารให้ทันสมัย ข. การซื้อขายสินค้าผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ค. การใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมการผลิตสินค้าและบริการ
ง. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ตอบ ข.

20. สิ่งที่เราเรียกว่า “สังคม” หมายถึง กลุ่มคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปอาศัยอยู่ร่วมกันเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างไร

- ก. ร่วมกันสร้างบรรทัดฐานทางสังคม ข. จัดระเบียบทางสังคมให้ชัดเจน
- ค. ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต ง. กำหนดแบบแผนการดำเนินชีวิตให้สมาชิก

ตอบ ค.

21. ความต้องการหรือความจำเป็นข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม

ก. พึ่งตนเองได้ตามสัญญาขัตยาณของสัตว์โลก	ข. ได้รับการตอบสนองด้านสังคมจิตวิทยา
ค. ถ่ายทอดวัฒนธรรมให้ชนรุ่นหลัง	ง. ได้รับการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ตอบ ก.

22. องค์ประกอบของ “สังคม” ข้อใดเป็นกลไกด้านคุณภาพ ทำให้ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
ก. มีพื้นที่อาณาเขตแน่นอน	ข. มีการจัดระเบียบทางสังคม
ค. มีประชากรหรือสมาชิกของสังคม	ง. มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคม

ตอบ ข.

23. “โครงสร้างทางสังคม” มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด
- ก. ระเบียบกฎเกณฑ์ที่สมาชิกในสังคมต้องปฏิบัติ
- ข. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ บทบาท กับสถาบันสังคม
- ค. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคม ซึ่งเชื่อมโยงด้วยบรรทัดฐานทางสังคม
- ง. สิ่งที่มาารวมกันเป็นสังคมมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยรัฐบาล ประชาชน และวัฒนธรรม

ตอบ ค.

24. ข้อใดเป็นตัวอย่างของ “กลุ่มสังคม”
 ก. ผู้ชมที่มุงดูขบวนแห่ทางสงกรานต์
 ข. กลุ่มนักเรียนที่ยืนรอรถเมล์ข้างถนน
 ค. ลูกจ้างพนักงานในสำนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง
 ง. กลุ่มวัยรุ่นเข้ามาชมการแสดงดนตรี

ตอบ ค.

25. สถาบันสังคมขอดี เป็นสถาบันสังคมพื้นฐานในการสร้างสมาชิกในสังคมที่มีคุณภาพ
ก. สถาบันครอบครัว	ข. สถาบันการศึกษา
ค. สถาบันศาสนา	ง. สถาบันการปกครอง

ตอบ ก.

ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

➤ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. กรอบแนวคิด

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

ส่วนที่ 2. คุณลักษณะ

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

ส่วนที่ 3. คำนิยาม

ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

ส่วนที่ 4. เงื่อนไข

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน 2 เงื่อนไข ดังนี้

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ส่วนที่ 5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

➤ จุดเริ่มต้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความสลับซับซ้อนจนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

สำหรับผลของการพัฒนาในด้านบวกนั้น ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ และสาธารณูปโภคต่างๆ ระบบสื่อสารที่ทันสมัย หรือการขยายปริมาณและกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น แต่ผลด้านบวกเหล่านี้ส่วนใหญ่กระจายไปถึงคนในชนบท หรือผู้ด้อยโอกาสในสังคมน้อย แม้ว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เกิดผลลบติดตามาด้วย เช่น การขยายตัวของรัฐเข้าไปในชนบท ได้ส่งผลให้ชนบทเกิดความอ่อนแอในหลายด้าน ทั้งการต้องพึ่งพิงตลาดและพ่อค้าคนกลางในการส่งสินค้าทุน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และการรวมกลุ่มกันตามประเพณีเพื่อการจัดการทรัพยากรที่เคยมีอยู่แต่เดิมแตก สลายลง ภูมิความรู้ที่เคยใช้แก้ปัญหาและสั่งสมปรับเปลี่ยนกันมาถูกสืบทอดและเริ่มสูญหายไป

สิ่งสำคัญ ก็คือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองตอบต่อความต้องการ การต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทยและสังคมไทยเคยมีอยู่แต่ เดิม ต้องถูกกระทบกระเทือน ซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจจากปัญหาพองสบู่และปัญหาความอ่อนแอของชนบท รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้น ล้วนแต่เป็นข้อพิสูจน์และยืนยันปรากฏการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี

➤ พระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” (๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานมานานกว่า ๓๐ ปี เป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่มีสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้...” (๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

พระบรมราโชวาทนี้ ทรงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวอาจเกิดปัญหาได้ จึงทรงเน้นการมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้ว จึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ซึ่งหมายถึง แทนที่จะเน้นการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมนำการพัฒนาประเทศ ควรที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจพื้นฐานก่อน นั่นคือ ทำให้ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่พอกินพอก่อน เป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นการกระจายรายได้ เพื่อสร้างพื้นฐานและ

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ก่อนเน้นการพัฒนาในระดับสูงขึ้นไป ทรงเตือนเรื่องพอมือพอกิน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ คือ เมื่อ ๓๐ กว่าปีที่แล้ว แต่ทิศทางการพัฒนามิได้เปลี่ยนแปลง

“...เมื่อปี ๒๕๑๗ วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้พอมือพอกิน พอมือพอกินนี้ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียง นั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอมือพอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมือพอกินก็ยิ่งดี และประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอมือพอกิน บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มีเลย...” (๔ ธันวาคม ๒๕๔๑)

➤ เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

➤ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

➤ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

๓. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

➤ พระราชดำรัสที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

“...เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาของเศรษฐกิจ การที่ต้องใช้รถไถต้องไปซื้อ เราต้องใช้ต้องหาเงินมาสำหรับซื้อน้ำมันสำหรับรถไถ เวลารถไถเก่าเราต้องยิงซ่อมแซม แต่เวลาใช้นั้นเราก็ต้องบ่อน้ำมันให้เป็นอาหาร เสร็จแล้วมันคายควั่นควั่นเราสดเข้าไปแล้วก็ปวดหัว ส่วนควายเวลาเราใช้เราก็ต้องบ่อนอาหาร ต้องให้หญ้าให้อาหารมันกิน แต่ว่ามันคายออกมา ที่มันคายออกมาก็เป็นปุ๋ย แล้วก็ใช้ได้สำหรับให้ที่ดินของเราไม่เสีย...”

พระราชดำรัส เนื่องในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๙

“...เราไม่เป็นประเทศร่ำรวย เรามีพอสมควร พออยู่ได้ แต่ไม่เป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก เราไม่อยากจะเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมาก เพราะถ้าเราเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมากก็มีแต่ถอยกลับ ประเทศเหล่านั้นที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้า จะมีแต่ถอยหลังและถอยหลังอย่างน่ากลัว แต่ถ้าเรามีการบริหารแบบเรียกว่าแบบคนจน แบบที่ไม่ติดกับตำรามากเกินไป ทำอย่างมีสามัญสำนึกนี้แหละคือเมตตา กัน จะอยู่ได้ตลอดไป...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๔

“...ตามปกติคนเราชอบดูสถานการณ์ในทางดี ที่เขาเรียกว่าเล็งผลเลิศ ก็เห็นว่าประเทศไทย เรานี้ก้าวหน้าดี การเงินการอุตสาหกรรมการค้าดี มีกำไร อีกทางหนึ่งก็ต้องบอกว่าเรากำลังเสื่อมลงไปส่วนใหญ่ ทฤษฎีว่า ถ้ามีเงินเท่านั้นๆ มีการกู้เท่านั้นๆ หมายความว่าเศรษฐกิจก้าวหน้า แล้วก็ประเทศก็เจริญมีหวังว่าจะเป็นมหาอำนาจ ขอโทษเลยต้องเตือนเขาว่า จริงตัวเลขาดี แต่ว่าถ้าเราไม่ระมัดระวังในความต้องการพื้นฐานของประชาชนนั้นไม่มีทาง...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

“...เดี๋ยวนี้ประเทศไทยก็ยังอยู่ดีพอสมควร ใช้คำว่า พอสมควร เพราะเดี๋ยวมีคนเห็นว่ามีคนจน คนเดือดร้อนจำนวนมากพอสมควร แต่ใช้คำว่า พอสมควรนี้ หมายความว่าตามอัตภาพ...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๙

“...ที่เป็นห่วงนั้น เพราะแม้ในเวลา ๒ ปี ที่เป็นปีกาญจนาภิเษกก็ได้เห็นสิ่งที่ทำให้เห็นได้ว่า ประชาชนยังมีความเดือดร้อนมาก และมีสิ่งที่ควรแก้ไขและดำเนินการต่อไปทุกด้าน มีภัยจากธรรมชาติกระหน่ำ ภัยธรรมชาตินี้ เราจะสามารถที่จะบรรเทาได้หรือแก้ไขได้ เพียงแต่ว่าต้องใช้เวลาพอใช้ มีภัยที่มาจากจิตใจของคน ซึ่งก็แก้ไขได้เหมือนกัน แต่ว่ายากกว่าภัยธรรมชาติ ธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งนอกกายเรา แต่มันจิตใจของคนเป็นสิ่งที่อยู่ข้างใน อันนี้ก็ เป็นข้อหนึ่งที่ยากให้จัดการให้มีความเรียบร้อย แต่ก็ไม่หมดหวัง...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๙

“...การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๙.

“...เมื่อปี ๒๕๑๗ วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้พอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียง นั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอมีพอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี และประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอมีพอกิน บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มีเลย...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

“...พอเพียง มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่าพอ ก็พอเพียงนี้ก็พอแค่นั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าประเทศใดมีความคิดอันนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

“...ไฟดับถ้ามีความจำเป็น หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบไม่เต็มที่เรามีเครื่องปั่นไฟก็ใช้ปั่นไฟ หรือถ้าขึ้นโบราณกว่า มืดก็จุดเทียน คือมีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงก็มีเป็นขั้นๆ แต่จะบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีการช่วยกัน ถ้ามีการช่วยกัน แลกเปลี่ยนกัน ก็ไม่ใช่พอเพียงแล้ว แต่ว่าพอเพียงในทฤษฎีในหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

“...โครงการต่างๆ หรือเศรษฐกิจที่ใหญ่ ต้องมีความสอดคล้องกันดีที่ไม่ใช่เหมือนทฤษฎีใหม่ ที่ใช้ที่ดินเพียง ๑๕ ไร่ และสามารถที่จะปลูกข้าวพอกิน กิจการนี้ใหญ่กว่า แต่ก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน คนไม่เข้าใจว่ากิจการใหญ่ๆ เหมือนสร้างเขื่อนป่าสักก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน เขานึกว่าเป็นเศรษฐกิจสมัยใหม่ เป็นเศรษฐกิจที่ห่างไกลจากเศรษฐกิจพอเพียง แต่ที่จริงแล้ว เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน...”

พระราชดำรัส เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

“...ฉันพูดเศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง คือทำจากรายได้ ๒๐๐-๓๐๐ บาท ขึ้นไปเป็นสองหมื่น สามหมื่นบาท คนชอบเอาคำพูดของฉัน เศรษฐกิจพอเพียงไปพูดกันเลอะเทอะ เศรษฐกิจพอเพียง คือทำเป็น Self-Sufficiency มันไม่ใช่ความหมายไม่ใช่แบบที่ฉันคิด ที่ฉันคิดคือเป็น Self-Sufficiency of Economy เช่น ถ้าเขาต้องการดูทีวี ก็ควรให้เขามีดู ไม่ใช่ไปจำกัดเขาไม่ให้ซื้อทีวีดู เขาต้องการดูเพื่อความสนุกสนาน ในหมู่บ้านไกลๆ ที่ฉันไป เขามีทีวีดูแต่ใช้แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้า แต่ถ้า Sufficiency นั้น มีทีวีเขาฟังเพลง เปรียบเสมือนคนไม่มีสตางค์ไปตัดสตางค์ และยังใส่เนคไทเวอร์ซาเซ อันนี้ก็เกินไป...”

พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

➤ ประเทศไทยกับเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้ผลิต หรือผู้บริโภค พยายามเริ่มต้นผลิต หรือบริโภคภายใต้ขอบเขต ข้อจำกัด ของรายได้ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน ซึ่งก็คือ หลักในการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมการผลิต ได้ด้วยตนเอง และลดภาวะการเสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมระบบตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจพอเพียงมิใช่หมายความว่า การกระเปียดกระเสียนจนเกินสมควร หากแต่อาจพุ่มพวยได้เป็นครั้งคราวตาม ฤดูกาล แต่คนส่วนใหญ่ของประเทศ มักใช้จ่ายเกินตัว เกินฐานะที่หามาได้

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ เช่น โดยพื้นฐาน แล้ว ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เศรษฐกิจของประเทศจึงควรเน้นที่เศรษฐกิจการเกษตร เน้นความมั่นคง ทางอาหาร เป็นการสร้างความมั่นคงให้เป็นระบบเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับ ทุกสาขา ทุกภาคของเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นต้องจำกัด เฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงิน ภาคสหกรณ์ ภัย และการค้าการลงทุนระหว่าง ประเทศ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกันคือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ ตนเองและสังคม

➤ การดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้าใจถึงสภาพสังคมไทย ดังนั้น เมื่อได้พระราชทานแนวพระราชดำริ หรือ พระบรมราโชวาทในด้านต่างๆ จะทรงคำนึงถึงวิถีชีวิต สภาพสังคมของประชาชนด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทาง ความคิด ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางปฏิบัติได้

แนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

๑. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต
๒. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต
๓. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
๔. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ด้วยการขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูน ขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ
๕. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่ว ประพฤติตนตามหลักศาสนา

➤ ทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ คือ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่เด่นชัดที่สุด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรินี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่มักประสบปัญหาทั้งภัยธรรมชาติและ ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำการเกษตร ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤต โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำได้ โดยไม่เดือดร้อนและยากลำบากนัก

ความเสี่ยงที่เกษตรกร มักพบเป็นประจำ ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงด้านราคาสินค้าเกษตร
๒. ความเสี่ยงในราคาและการพึ่งพาปัจจัยการผลิตสมัยใหม่จากต่างประเทศ

๓. ความเสี่ยงด้านน้ำ ฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง
๔. ภัยธรรมชาติอื่นๆ และโรคระบาด
๕. ความเสี่ยงด้านแบบแผนการผลิต
 - ความเสี่ยงด้านโรคและศัตรูพืช
 - ความเสี่ยงด้านการขาดแคลนแรงงาน
 - ความเสี่ยงด้านหนี้สินและการสูญเสียที่ดิน

ทฤษฎีใหม่ จึงเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

➤ ความสำคัญของทฤษฎีใหม่

๑. มีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร ซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อน
๒. มีการคำนวณโดยใช้หลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมตลอดปี
๓. มีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบสำหรับเกษตรกรรายย่อย โดยมีถึง ๓ ขั้นตอน

➤ ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น

- ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามอัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ ซึ่งหมายถึง
- พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ ๓๐% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และพืชน้ำต่างๆ
 - พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันสำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอด ปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้
 - พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย
 - พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ ๑๐% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง และโรงเรียนอื่นๆ
- ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

- (๑) การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
 - เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิต โดยเริ่ม ตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การจัดหา น้ำ และอื่นๆ เพื่อการเพาะปลูก
- (๒) การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)
 - เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่างๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหายุ้งรวบรวมข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดีและลดค่าใช้จ่ายลงด้วย
- (๓) การเป็นอยู่ (กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)

- ในขณะเดียวกันเกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่างๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้า ที่พอเพียง

(๔) สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)

- แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิภาพและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานเอนามัยเมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

(๕) การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)

- ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

(๖) สังคมและศาสนา

- ชุมชนควรเป็นที่รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว โดยกิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสำคัญ

➤ ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม

เมื่อดำเนินการผ่านพ้นขั้นที่สองแล้ว เกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคาร หรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
- ธนาคารหรือบริษัทเอกชนสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำ เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ราคาขายส่ง)
- ธนาคารหรือบริษัทเอกชน จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

➤ หลักการและแนวทางสำคัญ

๑. เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับ ที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ ชุมชนต้องมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำนองเดียวกับการ “ลงแขก” แบบดั้งเดิมเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานด้วย

๒. เนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกครัวเรือนจะต้องบริโภค ดังนั้น จึงประมาณว่าครอบครัวหนึ่งทำนาประมาณ ๕ ไร่ จะทำให้มีข้าวพอกินตลอดปี โดยไม่ต้องซื้อหาในราคาแพง เพื่อยึดหลักพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ต้องมีน้ำเพื่อการเพาะปลูกสำรองไว้ในฤดูแล้ง หรือระยะฝนทิ้งช่วงได้อย่างพอเพียง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกันที่ดินส่วนหนึ่งไว้ขุดสระน้ำ โดยมีหลักว่าต้องมีน้ำเพียงพอที่จะเพาะปลูกได้ตลอดปี ทั้งนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริเป็นแนวทางว่า ต้องมีน้ำ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ต่อการเพาะปลูก ๑ ไร่ โดยประมาณ ฉะนั้น เมื่อทำนา ๕ ไร่ ทำพืชไร่ หรือไม้ผลอีก ๕ ไร่ (รวมเป็น ๑๐ ไร่) จะต้องมีน้ำ ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี

ดังนั้น หากตั้งสมมติฐานว่า มีพื้นที่ ๕ ไร่ ก็จะสามารถกำหนดสูตรคร่าวๆ ว่า แต่ละแปลง ประกอบด้วย

- นาข้าว ๕ ไร่
- พืชไร่ พืชสวน ๕ ไร่
- สระน้ำ ๓ ไร่ ขุดลึก ๔ เมตร จุน้ำได้ประมาณ ๑๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นปริมาณน้ำที่เพียงพอที่จะสำรองไว้ใช้ยามฤดูแล้ง
- ที่อยู่อาศัยและอื่นๆ ๒ ไร่
- รวมทั้งหมด ๑๕ ไร่

แต่ทั้งนี้ ขนาดของสระเก็บน้ำขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อม ดังนี้

- ถ้าเป็นพื้นที่ทำการเกษตรอาศัยน้ำฝน สระน้ำควรมีลักษณะลึก เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำระเหยได้มากเกินไป ซึ่งจะทำให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี
- ถ้าเป็นพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทาน สระน้ำอาจมีลักษณะลึก หรือตื้น และแคบ หรือกว้างก็ได้ โดยพิจารณาตามความเหมาะสม เพราะสามารถมีน้ำมาเติมอยู่เรื่อยๆ

การมีสระเก็บน้ำก็เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างสม่ำเสมอทั้งปี (ทรงเรียกว่า Regulator หมายถึงการควบคุมให้ดี มีระบบน้ำหมุนเวียนใช้เพื่อการเกษตรได้โดยตลอดเวลาย่างต่อเนื่อง) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน้าแล้งและระยะฝนทิ้งช่วง แต่ไม่ได้หมายความว่า เกษตรกรจะสามารถปลูกข้าวนาปรังได้ เพราะหากน้ำในสระเก็บน้ำไม่พอ ในกรณีมีเขื่อนอยู่บริเวณใกล้เคียงก็อาจจะต้องสูบน้ำมาจากเขื่อน ซึ่งจะทำให้มีน้ำในเขื่อนหมดได้ แต่เกษตรกรควรทำนาในหน้าฝน และเมื่อถึงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงให้เกษตรกรใช้น้ำที่เก็บตุนนั้น ให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตรอย่างสูงสุด โดยพิจารณาปลูกพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล เพื่อจะได้มีผลผลิตอื่นๆ ไว้บริโภคและสามารถนำไปขายได้ตลอดทั้งปี

๔. การจัดแบ่งแปลงที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคำนวณและคำนึงจากอัตราการถือครองที่ดินแล้ว เฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๕ ไร่ อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองน้อยกว่านี้ หรือมากกว่านี้ ก็สามารถใช้อัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ เป็นเกณฑ์ปรับใช้ได้ กล่าวคือ

ร้อยละ ๓๐ ส่วนแรก ขุดสระน้ำ (สามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชน้ำ เช่น ผักบุ้ง ผักกะเฉด ฯลฯ ได้ด้วย) บนสระอาจสร้างเล้าไก่และบนขอบสระน้ำอาจปลูกไม้ยืนต้นที่ไม่ใช้น้ำมากโดยรอบ ได้

ร้อยละ ๓๐ ส่วนที่สอง ทำนา

ร้อยละ ๓๐ ส่วนที่สาม ปลูกพืชไร่ พืชสวน (ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ไม้เพื่อเป็นเชื้อฟืน ไม้สร้างบ้าน พืชไร่ พืชผัก สมุนไพร เป็นต้น)

ร้อยละ ๑๐ สุดท้าย เป็นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ (ทางเดิน คันดิน กองฟาง ลานตาก กองปุ๋ยหมัก โรงเรือน โรงเพาะเห็ด คอกสัตว์ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชสวนครัวหลังบ้าน เป็นต้น)

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนดังกล่าวเป็นสูตร หรือหลักการโดยประมาณเท่านั้น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ดิน ปริมาณน้ำฝน และสภาพแวดล้อม เช่น ในกรณีภาคใต้ที่มีฝนตกชุก หรือพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำมาเติมสระได้ต่อเนื่อง ก็อาจลดขนาดของบ่อ หรือสระเก็บน้ำให้เล็กลง เพื่อเก็บพื้นที่ไว้ใช้ประโยชน์อื่นต่อไปได้

๕. การดำเนินการตามทฤษฎีใหม่ มีปัจจัยประกอบหลายประการ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น เกษตรกรควรขอรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ด้วย และที่สำคัญ คือ ราคาการลงทุนค่อนข้างสูง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขุดสระน้ำ เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากส่วนราชการ มูลนิธิ และเอกชน

๖. ในระหว่างการขุดสระน้ำ จะมีดินที่ถูกขุดขึ้นมาจำนวนมาก หน้าดินซึ่งเป็นดินดี ควรนำไปกองไว้ต่างหากเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชต่างๆ ในภายหลัง โดยนำมาเกลี่ยคลุมดินชั้นล่างที่เป็นดินไม่ดี หรืออาจนำมาถมทำขอบสระน้ำ หรือยกร่องสำหรับปลูกไม้ผลก็ได้ประโยชน์อีกทางหนึ่ง

ตัวอย่างพืชที่ควรปลูกและสัตว์ที่ควรเลี้ยง

• ไม้ผลและผักยืนต้น : มะม่วง มะพร้าว มะขาม ขนุน ละมุด ส้ม กล้วย น้อยหน่า มะละกอ กะท้อน แคนบ้าน มะรุม สะเดา ขี้เหล็ก กระถิน ฯลฯ

• ผักล้มลุกและดอกไม้ : มันเทศ เผือก ถั่วฝักยาว มะเขือ มะลิ ดาวเรือง บานไม่รู้โรย กุหลาบ รัก และช่อนกลิ่น เป็นต้น

• เห็ด : เห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง เห็ดเป่าฮื้อ เป็นต้น

• สมุนไพรและเครื่องเทศ : หมาก พริกไทย บุก บัวบก มะเกลือ ชุมเห็ด หญ้าแฝก และพืชผักบางชนิด เช่น กะเพรา โหระพา สะระแหน่ แมงลัก และตะไคร้ เป็นต้น

• ไม้ใช้สอยและเชื้อเพลิง : ไม้ มะพร้าว ตาล กระถินณรงค์ มะขามเทศ สะแก ทองหลาง จามจุรี กระถิน สะเดา ขี้เหล็ก ประดู่ ชิงชัน และยางนา เป็นต้น

• พืชไร่ : ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วพุ่ม ถั่วมะแะ อ้อย มันสำปะหลัง ละหุ่ง นุ่น เป็นต้น พืชไร่หลายชนิดอาจเก็บเกี่ยวเมื่อผลผลิตยังสดอยู่ และจำหน่ายเป็นพืชประเภทผักได้ และมีราคาดีกว่าเก็บเมื่อแก่ ได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วพุ่ม ถั่วมะแะ อ้อย และมันสำปะหลัง

พืชบำรุงดินและพืชคลุมดิน : ถั่วมะแะ ถั่วพุ่ม ถั่วพุด ถั่วแะมาด้า โสนแอฟริกัน โสนพื้นเมือง ปอเทือง ถั่วพราง ขี้เหล็ก กระถิน รวมทั้งถั่วเขียวและถั่วพุ่ม เป็นต้น และเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วไถกลบลงไปเพื่อบำรุงดินได้

หมายเหตุ : พืชหลายชนิดใช้ทำประโยชน์ได้มากกว่าหนึ่งชนิด และการเลือกปลูกพืชควรเน้นพืชยืนต้นด้วย เพราะการดูแลรักษาในระยะหลังจะลดน้อยลง มีผลผลิตทยอยออกตลอดปี ควรเลือกพืชยืนต้นชนิดต่างๆ กัน ให้ความร่มเย็นและชุ่มชื้นกับที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และควรเลือกต้นไม้ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ เช่น ไม่ควรปลูกยูคาลิปตัสบริเวณขอบสระ ควรเป็นไม้ผลแทน เป็นต้น

สัตว์เลี้ยงอื่นๆ ได้แก่

• สัตว์น้ำ : ปลาไน ปลานิล ปลาดุก เพื่อเป็นอาหารเสริมประเภทโปรตีน และยังสามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริมได้อีกด้วย ในบางพื้นที่สามารถเลี้ยงกบได้
สุกร หรือ ไก่ เลี้ยงบนขอบสระน้ำ ทั้งนี้ มูลสุกรและไก่สามารถนำมาเป็นอาหารปลา บางแห่งอาจเลี้ยงเป็ดได้

➤ ประโยชน์ของทฤษฎีใหม่

๑. ให้ประชาชนพออยู่พอกินสมควรแก่อัตภาพในระดับที่ประหยัด ไม่อดอยาก และเลี้ยงตนเองได้ตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”

๒. ในหน้าแล้งมีน้ำน้อย ก็สามารถเอาน้ำที่เก็บไว้ในสระมาปลูกพืชผักต่างๆ ที่ใช้น้ำน้อยได้ โดยไม่ต้องเปิดเขื่อนชลประทาน

๓. ในปีที่ฝนตกตามฤดูกาลโดยมีน้ำดีตลอดปี ทฤษฎีใหม่นี้สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้โดยไม่เดือดร้อนในเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ

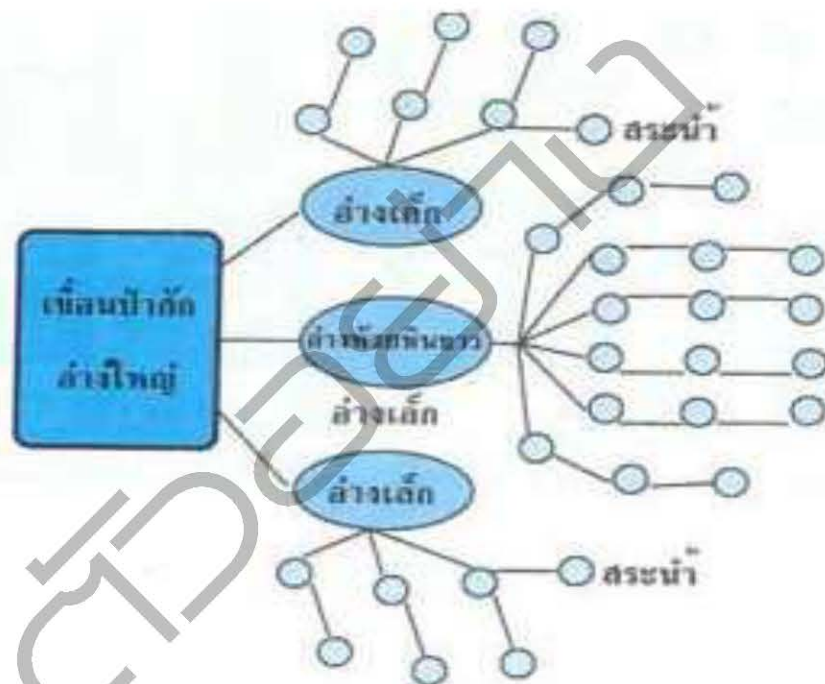
๔. ในกรณีที่เกิดอุทกภัย เกษตรกรสามารถที่จะฟื้นตัวและช่วยตัวเองได้ในระดับหนึ่ง โดยทางราชการไม่ต้องช่วยเหลือมากนัก ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณด้วย

➤ ทฤษฎีใหม่ที่สมบูรณ์

ทฤษฎีใหม่ที่ดำเนินการโดยอาศัยแหล่งน้ำ ธรรมชาติ น้ำฝน จะอยู่ในลักษณะ “หมิ่นเหม่” เพราะหากปีใดฝนน้อย น้ำอาจจะไม่เพียงพอ ฉะนั้น การที่จะทำให้ทฤษฎีใหม่สมบูรณ์ได้นั้น จำเป็นต้องมีสระเก็บกักน้ำที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มความสามารถ โดยการมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถเพิ่มเติมน้ำในสระเก็บกักน้ำให้เต็มอยู่เสมอ ดังเช่นกรณีของการทดลองที่โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัดสระบุรี

ระบบทฤษฎีใหม่ที่สมบูรณ์

อ่างใหญ่ เต็มอ่างเล็ก อ่างเล็ก เต็มสระน้ำ

จากภาพ วงกลมเล็ก คือสระน้ำที่เกษตรกรขุดขึ้นตามทฤษฎีใหม่ เมื่อเกิดช่วงขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เกษตรกรสามารถสูบน้ำมาใช้ประโยชน์ได้ และหากน้ำในสระน้ำไม่เพียงพอก็ขอรับน้ำจากอ่างห้วยหินขาว (อ่างเล็ก) ซึ่งได้ทำระบบส่งน้ำเชื่อมต่อทางท่อลงมายังสระน้ำที่ได้ขุดไว้ในแต่ละแปลง ซึ่งจะช่วยให้สามารถมีน้ำใช้ตลอดปี

กรณีที่เกษตรกรใช้น้ำกันมาก อ่างห้วยหินขาว (อ่างเล็ก) ก็อาจมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ก็สามารถใช้วิธีการผันน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ (อ่างใหญ่) ต่ลงมายังอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว (อ่างเล็ก) ก็จะช่วยให้มีปริมาณน้ำมาเต็มในสระของเกษตรกรตลอดทั้งปีโดยไม่ต้องเสี่ยง

ระบบการจัดการทรัพยากรน้ำตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สามารถทำให้การใช้น้ำมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด จากระบบส่งท่อเปิดผ่านไปตามแปลงไร่นาต่างๆ ถึง ๓-๕ เท่า เพราะยามหน้าฝน นอกจากจะมีน้ำในอ่างเก็บน้ำแล้ว ยังมีน้ำในสระของราษฎรเก็บไว้พร้อมกันด้วย ทำให้มีปริมาณน้ำเพิ่มอย่างมหาศาล น้ำในอ่างที่ต่อมาสู่สระจะทำหน้าที่เป็นแหล่งน้ำสำรอง คอยเติมเท่านั้นเอง

 แนวข้อสอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตรงกับข้อใด

ก. Economy Sufficiency

ข. New Theory Agriculture

ค. Sufficiency Economy

ง. Theory New Agriculture

ตอบ ค.

2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ก. 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สมดุล 4 มิติ

ข. 2 ห่วง 3 เงื่อนไข สมดุล 4 มิติ

ค. 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สมดุล 3 มิติ

ง. 2 ห่วง 3 เงื่อนไข สมดุล 4 มิติ

ตอบ ก.

3. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ก. สมดุล 4 มิติ ได้แก่ ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ข. 3 ร คือ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

ค. 3 ห่วง ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกัน

ง. 2 เงื่อนไข คือ ความรู้ นำคุณธรรม

ตอบ ง.

4. ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงได้

ก. ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม ประเทศชาติ

ข. ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม องค์กร ประเทศชาติ

ค. ตัวเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคม ประเทศชาติ

ง. ประเทศชาติ องค์กร ชุมชน สังคม ครอบครัว ตัวเอง

ตอบ ค.

5. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตรงกับหลักธรรมข้อใดมากที่สุด

ก. อริยสัจ 4

ข. พรหมวิหาร 4

ค. อิทธิบาท 4

ง. สัมปยุตธรรม 7

ตอบ ง.

6. การสร้างความสมดุลของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้เกิดกับสิ่งใดมากที่สุด

ก. ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ข. ความสมดุลระหว่างสินค้าต่างประเทศกับสินค้าไทย

ค. ความสมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับเกษตรกรรม

ง. ความสมดุลของความเจริญทางเทคโนโลยีกับ ภูมิปัญญาไทย

ตอบ ง.

7. สาเหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ก. สินค้าเกษตรมีราคาสูง

ข. เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น

ค. ปริมาณสินค้าในการบริโภคมากเกินไป

ง. เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค

ตอบ ก.

ง. ประเทศชาติร่ำรวยทัดเทียมประเทศมหาอำนาจ

ตอบ ก.

16. ข้อใดต่อไปไม่ใช่หลักการพึงพอดตนเองตาม แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง

ก. การพึ่งตนเองทางด้านสังคม

ข. การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ

ค. การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ

ง. การพึ่งตนเองทางการเมืองการปกครอง

ตอบ ง.

17. หลักการใดไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง

ก. การพึ่งตนเองเป็นสำคัญ

ข. การสร้างนิยมนิยมไทย

ค. การบริการดินและน้ำอย่างเหมาะสม

ง. การลงทุนขนาดใหญ่เพื่อการผลิตสินค้า

ตอบ ง.

18. ความพอเพียงทางเทคโนโลยีตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายว่าอย่างไร

ก. การใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน

ข. การไม่ใช้เทคโนโลยีในการผลิต

ค. การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อการผลิต

ง. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการผลิต

ตอบ ก.

19. ข้อใดเรียงลำดับ หลักการสร้างภูมิคุ้มกันกับเกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นได้ถูกต้อง

ก. จัดการตน - รวมกลุ่ม - เครือข่าย

ข. เครือข่าย - รวมกลุ่ม - จัดการตน

ค. จัดการตน - เครือข่าย - รวมกลุ่ม

ง. รวมกลุ่ม - จัดการตน - เครือข่าย

ตอบ ก.

20. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจ พอเพียงมากที่สุด

ก. เป็นคนมีศีลธรรม

ข. มีความละเอียดรอบคอบ

ค. เป็นผู้มีความโอปอ้อมอารี

ง. มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร

ตอบ ง.

21. ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริขององค์ ดำเนินชีวิตแบบใด

ก. ดำเนินชีวิตที่พอเพียง

ข. ตามยถากรรม

ค. ดำเนินชีวิตตามปกติ

ง. ดำเนินชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย

ตอบ ก.

22. เนื้อที่ในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่จะต้องมีเนื้อที่ประมาณกี่ไร่

ก. ประมาณ 5 ไร่

ข. ประมาณ 10 ไร่

ค. ประมาณ 20 ไร่

ง. ประมาณ 30 ไร่

ตอบ ข.

23. หลักการของทฤษฎีใหม่มีทั้งหมดจำนวนกี่ขั้น

ก. 2 ขั้น

ข. 3 ขั้น

ค. 4 ขั้น

ง. 5 ขั้น

ตอบ ข.

 แนวข้อสอบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตราไว้เมื่อวันที่เท่าใด

1. 1 เมษายน 2560 2. 3 เมษายน 2560 3. 6 เมษายน 2560 4. 9 เมษายน 2560

ตอบ 3. แนวคิด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตราไว้ ณ วันที่ 6 เมษายน 2560

2. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางข้อใด

1. รัฐสภา 2. คณะรัฐมนตรี 3. ศาล 4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. แนวคิด มาตรา 3 วรรคแรก อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

3. ข้อใด มีความหมายถึง “สิทธิ” ตาม รัฐธรรมนูญฯ

1. ภาวะที่บุคคลมีอิสระในอันที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามความปรารถนาของตน
2. อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำการเพื่อ

ประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตน

3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.

4. อำนาจที่บุคคลจะกระทำได้ก็ได้ตามความปรารถนาโดยไม่จำเป็นต้องดูว่ากฎหมายให้อำนาจไว้หรือไม่ก็ตาม

ตอบ 2. แนวคิด หลักรัฐธรรมนูญ สิทธิ (Right) หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตน

4. ข้อใด มีความหมายถึง “เสรีภาพ” ตาม รัฐธรรมนูญฯ

1. ภาวะที่บุคคลมีอิสระในอันที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามความปรารถนาของตน
2. อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำการเพื่อ

ประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตน

3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.

4. อำนาจที่บุคคลจะกระทำได้ก็ได้ตามความปรารถนาโดยไม่จำเป็นต้องดูว่ากฎหมายให้อำนาจหรือห้ามไว้หรือไม่ก็ตาม

ตอบ 1. แนวคิด หลักรัฐธรรมนูญ “เสรีภาพ” (Liberty) หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีอิสระในอันที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามความปรารถนาของตน โดยไม่ถูกแทรกแซงหรือครอบงำจากบุคคลอื่น

5. ในฐานะที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศกฎหรือข้อบังคับหรือการกระทำใด ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอย่างไร

1. โมฆะ 2. เป็นอันใช้บังคับมิได้ 3. โมฆียะ 4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 5 วรรคแรก รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศบทบัญญัติใดของกฎหมายกฎหรือข้อบังคับหรือการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญบทบัญญัติหรือการกระทำนั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้

6. เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใดให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามกรณีข้อใด

1. ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ตามหลักกฎหมายทั่วไป
3. ตามกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง
4. ตามรัฐธรรมนูญต่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 5 วรรคสอง เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้น หรือวินิจฉัยกรณีนั้นไป ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

7. บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิตามข้อใด

1. ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ
2. ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ
3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.
4. ไม่มีสิทธิใดๆ นอกจากการดำเนินการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 25 วรรคสี่ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือ ช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

8. การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อใด

1. หลักนิติธรรม
2. เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
3. ความต้องการของบุคคลส่วนใหญ่ในประเทศ
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 26 วรรคแรก การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตาม เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

9. บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำความผิดข้อใด

1. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด
2. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้
3. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้
4. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดก็ได้

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 29 วรรคแรก บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้น

บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

10. ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นอย่างไร

1. เป็นผู้บริสุทธิ์
2. ไม่มีความผิด
3. ไม่ได้กระทำการอันเป็นความผิด
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 29 วรรคสอง ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

11. ตามหลักรัฐธรรมนูญการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์จะกระทำได้หรือไม่เหตุผลตามข้อใดถูกต้องที่สุด

1. กระทำได้ ต่อเมื่อมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควร
2. กระทำไม่ได้เลย เพราะเป็นสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว
3. กระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพิกถอนเพื่อประโยชน์

สาธารณะ

4. กระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางคดีของศาลเท่านั้น

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 32 วรรคสอง การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพิกถอนเพื่อประโยชน์สาธารณะ

12. บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามข้อใด

1. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

2. เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.

4. บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ที่จะออกกฎหมายใดๆเพื่อเป็นการจำกัดเสรีภาพนั้นๆ ไม่ได้เลย

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 34 วรรคแรก บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

13. ตามหลักรัฐธรรมนูญ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิตามข้อใด

1. ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

3. พ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. แนวคิด มาตรา 41 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(3) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือ ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

14. ข้อใดกล่าวผิด เกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุม

1. บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ
2. การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมจะกระทำมิได้ไม่ว่ากรณีใดๆ
3. บุคคลอาจถูกจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมได้ เพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงของรัฐ
4. ไม่มีข้อใดผิด

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

15. บุคคลตามข้อใด มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

1. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 50 ปี และเป็นผู้พิการ
2. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ
3. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี ทุกกรณี
4. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 70 ปี ทุกกรณี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 48 วรรคสอง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

16. ตามหลักรัฐธรรมนูญฯ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ ดังนั้น หากทราบว่ามีกระทำความดังกล่าว บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิร้องต่อหน่วยงานใด เพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวต่อไป

1. อัยการสูงสุด
2. ผู้ตรวจการแผ่นดิน
3. รัฐสภา
4. นายกรัฐมนตรี

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 49 วรรคแรก และวรรคสอง บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้

ผู้ใดทราบว่ามีกระทำความตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้

17. จากข้อ 16. หากบุคคลหรือหน่วยงานนั้นๆมีคำสั่งไม่รับดำเนินการภายในกี่วันนับแต่วันที่รับคำร้องของผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

1. 7 วัน
2. 15 วัน
3. 30 วัน
4. 60 วัน

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 49 วรรคสาม ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายใน สิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

18. รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาหกปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

1. 10 ปี 2. 11 ปี 3. 12 ปี 4. 13 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 54 วรรคแรก รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา เป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

19. ข้อใดกล่าวผิด เกี่ยวกับหน้าที่ของรัฐ

1. รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ
2. รัฐไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้ฐานะของผู้บริโภคและผู้ผลิตมีฐานะเสมอกันทางกฎหมาย โดยห้ามรัฐแทรกแซงหรือให้ข้อมูลในด้านการทำสัญญาหรืออื่นใดต่อผู้บริโภค
3. รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน
4. ไม่มีข้อใดผิด

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่แท้จริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

20. ตามรัฐธรรมนูญ รัฐสภาประกอบด้วยสภาใด

1. สภาผู้แทนราษฎร
2. สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
3. สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และนายกรัฐมนตรี
4. สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 79 วรรคแรก รัฐสภาประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

21. รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อใด

1. บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
2. คำสั่งของประธานรัฐสภา
3. คำสั่งของนายกรัฐมนตรี
4. กฎกระทรวง

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 79 วรรคสอง รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

22. บุคคลตามข้อใด เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา

1. นายกรัฐมนตรี
2. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
3. ประธานวุฒิสภา
4. รองนายกรัฐมนตรี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 80 วรรคแรก ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา

23. บุคคลตามข้อใด เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง “รองประธานรัฐสภา”

1. นายกรัฐมนตรี
2. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
3. ประธานวุฒิสภา
4. รองนายกรัฐมนตรี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 80 วรรคแรก ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานรัฐสภา

24. ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ผู้ใดทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

1. นายกรัฐมนตรี
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอาวุโสสูงสุด

ตอบ “ทะเลสองห้อง” เป็นแหล่งน้ำจืด มีลักษณะมีความลึกที่ยังไม่มีใครสามารถวัดได้ โดยนักวิชาการได้ระบุพื้นฐานธรณีวิทยาว่า เป็นปล่องภูเขาไฟสมัยดึกดำบรรพ์ ที่หมดสภาพไปแล้ว และกลายเป็นโพรงถ้ำลึกที่มีน้ำท่วมขัง โดยมีการคาดการณ์ว่าแหล่งน้ำนี้มีความลึกที่สุดในทวีปเอเชีย

15. ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่เท่าไรของยอดผู้ติดเชื้อโควิดทั่วโลก

ตอบ ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 114 มีผู้ติดเชื้อ 25,692 ราย เพิ่มขึ้น 93 ราย เสียชีวิต 83 ราย รักษาหาย 24,542 ราย

16. วัคซีนไฟเซอร์มีประสิทธิภาพถึงกี่เปอร์เซ็นต์

ตอบ 94 เปอร์เซ็นต์

17. รายชื่อ 7 บริษัท ถิ่นใบอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ “กัญชง” จากต่างประเทศ ได้แก่

ตอบ -บริษัท สันติสุข อกริเทค จำกัด

-บริษัท เฮิร์บ เทรเซอร์ จำกัด

-บริษัท ลีน แอนด์ ยัง จำกัด

-บริษัท แพล้นโทโลยี จำกัด

-บริษัท อีสเทิร์น สเปรคตรัม กรุ๊ป จำกัด

-บริษัท สยาม เฮอเบิล เทค จำกัด

-บริษัท กัญชภัทร จำกัด

18. มีการประท้วงทั่วเมียนมาทุกวันนับตั้งแต่นางซูจีและสมาชิกของรัฐบาลพลเรือนคนอื่นๆ ถูกกองทัพควบคุมตัวเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ โดยทางกองทัพเมียนมาอ้างว่าอย่างไร

ตอบ มีการโค่นล้มกึ่งเมื่อเดือนพฤศจิกายน ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนั้น พรรคเอ็นแอลดีชนะการเลือกตั้งไปอย่างถล่มทลาย

19. เทศกาลสงกรานต์ 2564 กระทรวงฯ เห็นว่าจะสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เหมือนอดีตที่เคยจัดก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แต่ยังเข้มเรื่องมาตรการป้องกันโรค เนื่องจากคาดหวังในเรื่องใด

ตอบ หวังช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ

20. วัคซีนล็อตแรกที่มาถึงไทยได้มีการแจกจ่ายไปจำนวนกี่จังหวัด

ตอบ 13 จังหวัด

.....

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน